

Plan działania
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Radzionkowie
na rzecz poprawy zapewnienia dostępności
osobom ze szczególnymi potrzebami
na lata 2024-2026

Styczeń, 2024 rok

ul. Kuźaja 19, 41-922 Radzionków
tel. 32/ 286 65 44
sekretariat@ops.radzionkow.pl
www.ops.radzionkow.pl

1. Wstęp

Na podstawie art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzionkowie wprowadza następujący plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, którego wdrażanie planuje się w latach 2024-2026.

2. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zwana dalej „Ustawą”, ma służyć poprawie warunków życia i funkcjonowania obywateli, zwłaszcza tych ze szczególnymi potrzebami wynikającymi z niepełnosprawności, podeszłego wieku czy choroby. Osoby te mogą mieć utrudniony dostęp do korzystania z usług podmiotów publicznych z powodu barier architektonicznych, cyfrowych czy informacyjno-komunikacyjnych. Kluczowym jest zmiana podejścia do obsługi klienta ze szczególnymi potrzebami i podejmowanie przez podmioty publiczne działań, na rzecz eliminacji występujących barier. Temu służyć ma realizacja przepisów Ustawy.

Ustawa jest strategicznym elementem rządowego programu Dostępność Plus. Program ten został przyjęty uchwałą nr 102/2018 Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2018 r. Celem programu jest budowanie systemu na rzecz rozwoju dostępności w Polsce. W dużej mierze koncentruje się na kształtowaniu warunków do zmian w przestrzeni publicznej, architekturze, transporcie i oferowanych na rynku produktach tak, by dostosować je do potrzeb wszystkich obywateli, zwłaszcza osób o szczególnych potrzebach związanych z niepełnosprawnością czy wiekiem. Rozwiązania zapisane w Ustawie wypełniają postanowienia Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. Tym samym zobowiązują one do zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami dostępu do obiektów lub budynków na równi z innymi obywatelami.

Na podstawie Ustawy każdy organ władzy publicznej, o którym mowa w art. 14 ust.1, ma obowiązek wyznaczenia Koordynatora do spraw dostępności. Jednym z zadań ustawowych Koordynatora do spraw dostępności jest przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

3. Osoby ze szczególnymi potrzebami

Osoba ze szczególnymi potrzebami to – zgodnie z Ustawą – osoba, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Taka definicja oznacza, że do grupy osób ze szczególnymi potrzebami, można zaliczyć, na przykład:

- osoby z niepełnosprawnością czasową np. ze złamaną ręką itd.,
- poruszające się na wózku lub o kulach,

- rodziców z wózkami dziecięcymi,
- osoby niewidome i słabowidzące,
- osoby z niepełnosprawnością słuchu, Głusi,
- osoby głuchoniewidome – z jednoczesnym uszkodzeniem wzroku i słuchu,
- osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- osoby z niepełnosprawnością intelektualną,
- cudzoziemców,
- osoby z rowerami,
- osoby mające trudności w komunikowaniu się z otoczeniem,
- osoby o nietypowym wzroście (bardzo niskie lub bardzo wysokie),
- starsze, u których szczególne potrzeby pojawiły się wraz z wiekiem,
- osoby z otyłością,
- kobiety w ciąży.

4. Analiza stanu zastanego

Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzionkowie mieści się w budynku przy ul. Kuźaja 19 w Radzionkowie (41-922).

Parking przy budynku umożliwia zaparkowanie na wyznaczonym miejscu osobie z niepełnosprawnością, jest to jednak jedyne miejsce parkingowe dla osób ze szczególnymi potrzebami przy czterech różnych jednostkach organizacyjnych Gminy Radzionków. Do wejścia głównego trzeba udać się chodnikiem, który wyłożony jest drobną, brukową kostką - uniemożliwia ona bezpieczne przejście kobietom na szpilkach, osobom podróżującym na rowerze oraz wózkowi, rodzicom z wózkami dziecięcymi, itp. Jednostka nie posiada stojaka na rowery.

Drzwi wejściowe Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie są ciężkie, drewniane z automatycznym zamykaniem, gdzie na co dzień otwiera się wyłącznie jedno skrzydło, przez co wejście do budynku jest wąskie. Placówka przed wejściem głównym ma udostępniony dzwonek przywołujący personel, zapewniając w ten sposób osobie ze szczególnymi potrzebami wsparcie innej osoby – dostęp alternatywny.

W przedsionku udostępniony został schodół z informacją, że obsługuje się go wyłącznie przy obecności osoby z personelu i wskazuje się zadzwonienie do wyznaczonych osób. W całym budynku brak jest znaków poziomych, które mogłyby ostrzegać przed stopniem, schody nie są oklejone taśmą ostrzegawczą, w pomieszczeniu również nie ma zachowanego odpowiedniego kontrastu, panuje półmrok. Brak jest informacji o rozkładzie pomieszczeń, brak oznaczeń świetlnych i głosowych.

Sam przedsionek jest szeroki i umożliwia minięcie się dwóch wózków inwalidzkich jednocześnie. Dodatkowym atutem możliwe jest wejście do budynku z psem asykurującym.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzionkowie w wymienionym budynku zajmuje parter oraz pierwsze piętro, bez windy. Sekretariat znajduje się właśnie na pierwszym piętrze, gdzie lada dla klientów znajduje się na wysokości ok. 1,2 m. Nieliczne pomieszczenia przy wejściu mają progi podłogowe, a wszystkie drzwi mają ok. 60 cm szerokości. Większość przestrzeni w pokojach jest maksymalnie wykorzystana, wobec czego swobodne przemieszczanie się jest utrudnione.

W jednostce nie ma osoby, która posługuje się językiem migowym, a pracownicy nie zostali przeszkoleni w obszarze komunikacji z osobami ze szczególnymi potrzebami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzionkowie jest administratorem następujących stron internetowych: www.ops.radzionkow.pl oraz www.bip.ops.radzionkow.pl, które są częściowo zgodne z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

5. Cel i kierunek działań

Celem niniejszego planu jest wskazanie kierunków niezbędnych zmian i wdrażanie rozwiązań służących usprawnieniu funkcjonowania podmiotu publicznego i uczynieniu go bardziej dostępnym oraz przyjaznym osobom ze szczególnymi potrzebami.

W niniejszym planie zostały zaproponowane kierunki działań w trzech obszarach, o których jest mowa w art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami: architektonicznym, cyfrowym oraz informacyjno-komunikacyjnym. Przedstawione kierunki działań uwzględniają wymogi wynikające z przepisów ww. ustawy oraz propozycje zgłoszone przez Koordynatora do spraw dostępności i pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie.

DOŚTĘPNOŚĆ ARCHITEKTONICZNA

Proponowane działanie	Niezbędne działania/kroki/punkty kontroli postępu prac	Czas realizacji – data graniczna	Priorytet ¹	Uwagi
Zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy	Skonsultowanie proponowanych rozwiązań z osobami ze szczególnymi potrzebami Zakup urządzeń (np. map typograficznych, systemu znaczników dźwiękowych) umożliwiających zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynku	31.06.2026 r.	wysoki	-
Toaleta spełniająca kryteria dostępności	Audyt architektoniczny zewnętrzny, dyskusja wniosków, wybór optymalnego rozwiązania Umożliwienie dostępu do toalety dla osób ze szczególnymi potrzebami	31.12.2026 r.	średni	-
Dostosowanie odpowiedniego oświetlenia na osób słabowidzących	Dostosowanie odpowiedniego oświetlenia dla osób słabowidzących, zwłaszcza na parterze budynku, zwiększenie kontrastu barw.	31.12.2024 r.	niski	-
Zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami możliwości ewakuacji lub ich uratowania w inny sposób	Zakup oznaczeń ewakuacyjnych pisanych Braillem oraz uwzględniając znaki świetlne i dźwiękowe Zakup krzeselka ewakuacyjnego wraz z przeszkoleniem pracowników do jego obsługi	30.06.2025 r.	wysoki	-

Zlokalizowanie sekretariatu/biura podawczego na parterze	Przeniesienie sekretariatu/biura podawczego na parter budynku wraz z obniżoną ladą.	31.12.2026 r.	średni	-
Wyróżnienie początku i końca wszystkich biegów schodowych	Oznakowanie schodów co najmniej żółtą taśmą	31.12.2024 r.	średni	-
Zapewnienie na każdym poziomie ławeczek/krzeseł z podparciami oraz z dużym udźwigniem	Zakup ławeczek/krzesełek, które zostaną umieszczone na każdym poziomie Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie oraz w pokojach przyjęć, wyposażonych o poręczach w celu podparcia się na nich, a także gwarantujących duży udźwig – ze względu na osoby z otyłością	30.06.2026 r.	średni	-
Zapewnienie miejsca umożliwiającego pozostawienie roweru	Zakup oraz montaż stojaka dla rowerów w celu umożliwienia osobom poruszającym się na rowerze do jego bezpiecznego pozostawienia podczas załatwiania spraw urzędowych	30.06.2026 r.	niski	-
Oznaczenie dojścia do sekretariatu Ośrodka zmienną fakturą w podłodze	Wykonanie „ścieżek” o zmiennej fakturze na płaszczyźnie poziomej	30.06.2025 r.	średni	-
Podjazd wraz z poręczą przy wejściu	Wykonanie podjazdu wraz z poręczą do wnętrza budynku, gdzie mieści się siedziba Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie	31.12.2026 r.	wysoki	-
Przygotowanie projektu dotyczącego zwiększenia ilości miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami oraz obniżenie krawężników w celu pozbycia się bariery	Zaproponowanie projektu innym placówkom mieszczącym się w budynku Wygospodarowanie środków na niniejsze działanie	31.12.2026 r.	średni	-

architektonicznej wokół budynku przy ul. Kuźaja 19 w Radzionkowie				
Przeszkolenie z obsługi schodołazu	Przeszkolenie wszystkich zatrudnionych osób w Ośrodku Pomocy Społecznej z obsługi schodołazu gąsienicowego, służącego do umożliwienia osobom z niepełnosprawnością dostania się na inne poziomy budynku	30.06.2025 r.	niski	-
Zlikwidowanie wszystkich progów przypodłogowych	Zlikwidowanie wszystkich progów przypodłogowych w pomieszczeniach Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie	31.12.2025 r.	niski	-

DOŚTĘPNOŚĆ CYFROWA				
Proponowane działanie	Niezbędne działania/kroki/punkty kontroli postępu prac	Czas realizacji – data graniczna	Priorytet ¹	Uwagi
Dostosowanie wszystkich dokumentów elektronicznych do wymagań ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych	- dostępność cyfrowa jako element szkoleń wewnętrznych; - przygotowanie informacji na temat dostępności cyfrowej dla wszystkich pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie; - dalsza aktywność osób zatrudnionych w Ośrodku, zwłaszcza obsługujących strony internetowe, do czuwania nad dostępnością dokumentów elektronicznych publikowanych przez podmiot;	Działania realizowane ciągle (2024-2026)	średni	-

	- zamieszczanie informacji o rozmiarze publikowanego dokumentu;			
--	---	--	--	--

DOSTĘPNOŚĆ INFORMACYJNO - KOMUNIKACYJNA				
Proponowane działanie	Niezbędne działania/kroki/punkty kontroli postępu prac	Czas realizacji – data graniczna	Priorytet¹	Uwagi
Stosowanie w zamówieniach publicznych i umowach z wykonawcami zapisów dotyczących zapewnienia usługi tłumacza PJM, napisów w materiałach audiowizualnych należących do Ośrodka.	Opracowanie przykładowych postanowień dotyczących zapewnienia usługi PJM, napisów w materiałach audiowizualnych do opisu przedmiotu zamówienia oraz umów z wykonawcami.	30.06.2024 r.	średni	-
Wzrost świadomości pracowników Ośrodka na temat dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz właściwych zachowań w kontakcie z osobami z niepełnosprawnością.	Wydawanie wewnętrznego kwartalnika dotyczącego zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Udział w szkoleniach.	30.06.2024 r., a następnie działania realizowane ciągle	średni	-
Zapewnienie tłumaczeń PJM	Zapewnienie tłumaczenia PJM na spotkaniach, w ramach tworzonych multimediów oraz możliwość tłumaczenia wybranych tekstów. Ciągłość funkcjonowania tłumacza PJM online dostępnego co najmniej online. Informowanie o istnieniu tego rodzaju rozwiązania.	31.12.2024 r., a następnie działania realizowane ciągle	wysoki	-
Zapewnienie na stronie internetowej informacji o zakresie jego działalności – w	Opracowanie zwięzłego tekstu, łatwego do czytania, prostym, przystępnym językiem o	31.12.2024 r.	wysoki	-

<p>postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania</p>	<p>działalności Ośrodka wraz z publikacją zdjęć/ grafik ułatwiających zrozumienie treści. Zapewnienie nagrań w PJM o podejmowanych działaniach przez placówkę.</p>			
<p>Obsługa z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się – należy przez to rozumieć rozwiązania lub usługi umożliwiające kontakt, w szczególności poprzez: a) korzystanie z poczty elektronicznej, b) przesyłanie wiadomości tekstowych, w tym z wykorzystaniem wiadomości SMS, MMS lub komunikatorów internetowych, c) komunikację audiowizualną, w tym z wykorzystaniem komunikatorów internetowych, d) przesyłanie faksów, e) strony internetowe spełniające standardy dostępności dla osób niepełnosprawnych lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje.</p>	<p>Aktywność osób zatrudnionych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Radzionkowie, związanej z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się. Dodatkowo wskazane jest przeszkolenie co najmniej jednego pracownika z zakresu PJM, który wspierać będzie podczas załatwiania spraw urzędowych osób potrzebujących. Zapewnienie usług tłumacza (np. PJM). Uzupełnienie informacji na stronach internetowych Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie w zakresie sposobu kontaktu o SMS, MMS.</p>	<p>30.06.2025 r., a następnie działania realizowane ciągle</p>	<p>wysoki</p>	<p>-</p>
<p>Instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM</p>	<p>Zamontowanie domofonu w celu przywołania obsługi z sygnałem dźwiękowym oraz świetlnym.</p>	<p>31.12.2025 r., a następnie działania realizowane ciągle</p>	<p>wysoki</p>	<p>-</p>

lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia.	Możliwość komunikacji audiowizualnej, np. poprzez nagrania filmów, które przedstawiać będą działania statutowe Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie.			
Zapewnienie, na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, komunikacji z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Radzionkowie	Stworzenie wzoru wniosku o kontakt w formie, której oczekuje osoba ze szczególnymi potrzebami. Stworzenie procedury wewnętrznej w wymienionym zakresie.	30.06.2024 r., a następnie działania realizowane ciągle	wysoki	-
Stworzenie regulacji dotyczących przebywania na terenie instytucji psa asystującego, psa przewodnika.	Opracowanie procedury wewnętrznej. Rozpowszechnienie wśród pracowników instytucji.	30.06.2025 r.	średni	-

¹ **Legenda:**

w tabelce wskazano trzy poziomy priorytetu:

- wysoki – wynikający z przepisów prawa,
- średni – wynikający z dobrych praktyk,
- niski – podnoszący jakość dostępności

6. Monitoring i koordynacja

Odpowiedzialność za realizację poszczególnych pozycji planu należy do właściwych komórek organizacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie.

Monitoring realizacji planu będzie prowadzony przez Koordynatora do spraw dostępności. W ramach monitoringu, Koordynator do spraw dostępności, do 31 marca każdego roku, przygotowuje sprawozdanie z realizacji planu działania za rok poprzedni.

Roczne sprawozdania z realizacji planu Koordynatora do spraw dostępności będą zatwierdzane przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Radzionkowie.

Na podstawie przygotowanego rocznego sprawozdania, Koordynator do spraw dostępności może formułować wnioski w zakresie stanu realizacji działań wynikających z planu i kierować je do właściwych komórek organizacyjnych Ośrodka.

Zgodnie z przepisami art. 11 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzionkowie co 4 lata, najpóźniej do 31 marca danego roku przygotowuje raport o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami oraz zatwierdzi go na portalu sprawozdawczym Głównego Urzędu Statystycznego. Następnie raport zostanie opublikowany na stronie BIP Ośrodka.